

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Kalapotok. 27. ESI!!! Helyeztem át. M. MIKSA.

Értesítések. Helyeztem át. M. MIKSA.

Értesítések. Helyeztem át. M. MIKSA.

Értesítések. Helyeztem át. M. MIKSA.

Az újságírásról.

(r. e.) A szabadelvűség pávatolláival ékeskedő reakció párt nyilatkozatai sejtetni engedik azt, hogy a sajtó megrendszabályozása a legközelebbi országgyűléstől várható. Nem lesz az reform, csak a sajtó törvényeknek a kormány szája szerinti való átalkatására számíthatunk.

A sajtó csakugyan beteg, de oly betegségekben szenved, a melynek orvosa nem a kormány, hanem orvosai lehetnek maguk a hírlapírók és legyen maga a közönség. Mert mi most a sajtó? Hogy készítik a lapokat? Mily elvek követték a lap összeállításában? Vagy egyáltalában elvek, művészi szempontok, vagy bármely nemesebb értelemben vett czélok vezérik-e azt működésében?

Vagy elég az, ha veszünk először is egy jó nagy birka-nyíró ollót, aztán tizen-nyolcz krajczáron három újságot a trafikban, az újságokból kivágunk három oldal hirt, azokat felragasztjuk csirizrel néhány árkus papirosra. Azután belenézünk az asztalába s nem törődve a grammatikával és vad gondolatokkal, kinyalóbolunk egy találmára néhány a fővárosi lapokból kiszorult verset, novellát és tárcza-czikket. Ha még ez sem elég, leteremtünk valakit, a kire épen a fogunk fáj s az újság, a vidéki lap, főképp, ha már megtelt két oldala bécsi és pesti hirdetési-irodák révén kapott titkos betegséges és szédelő sorsjegyes hirdetésekkel, készen, németül beszélve fix und fertig van.

És így találjuk azt legtöbb helyen. Oskolázatlan emberek, a kik azt hiszik, hogy az újságírásról nem kell szellemesség, nem kell tanulmány; a kik azon tévhitben vannak, hogy ahhoz nem kell különös tehetség, hogy annak nincsen ép oly elő-iskolája, mint akár az ügyvédségnek, gyógyszerészségnek, vagy a kereskedésnek; a kik nem tudják, hogy a hírlapírói képesség és gyakorlottság mellé van szükség még egy nagy, nagyon nagy dologra, még pedig jellemre, szilárd, meggyőző dőseire, ragaszkodó, megrovásaiban s dicséreteiben következetes jellemében... ilyen emberek ugranak bele a hírlap szerkesztésbe!

Mi tulajdonképen az újságíró? Olyan minden lébe kanál, a ki bőlsebb akar lenni országgyűlésnél, megyei és városi tisztviselőnél? a ki ma itélő közgazgatási dologban, holnap ország dolgában, holnapután pedig értekezést ír egy primadonna uszályáról, miután félóraig lőt-fut, téb-láb annak megtudására, hogy X. Y. lókötőnek a fejét ütötték be verekedés-kor, vagy csak a két fogáról koldul? Bizonyára ügyes valami a hírlapíró. Sok oldal, sok dologról ír, itélő ember és mégis csak egyetlen egy munkája van: A közvélemény hü visszatükrözése! Mert hát a közvélemény is sok mindentől tud beszélni. Az a kaszinói kompánia és baráti kör, mely e perczen olvassa lapunkat, beszélt egy óra óta Bismarckról és Tisza Kálmánról, megyei és városi ügyekről, gazdaságról, néző dolgokról és Isten tudja mi mindentől.

vérért ontja. És ez a jellem olyas valami, mely meglátszik minden leirt során, mely a hírlapíró hitelét képezi. A jellemhez, a meggyőződéshez kell aztán a hírlapírói különös képesség. Az írott szó az a hatalom, mely a meggyőződést oly ügyesen, oly erővel közli velünk, mint akár az élőszó hatalmával rendelkező szónok. Meg kell annak a czikknek írva lenni, legyen annak sava-borsa, legyen formája, máskülönb nem czikk az, de egy újság tele Csáki szalmájával.

A gyakorlottság aztán megtanítja rá az újság íróit hol kell dicsérni, hol támadni, hol kell egyensúlyt tartani a kettő között. Ösztönyszerűleg vezet rá, miről szólnon komolyan, miről guynyal, miről dévaj tréfa hangján. Ujjában van a lap technikája: Hogy ossza azt be legcélszerűbben? miből adjon többet, miből kevesebbet? mit tüntessen ki, mit rejtse el? Ez tanítja meg arra a nehéz munkára, mint ezvezen a különbféle érdekek és irányok sziklazatonyai között úgy, hogy papiros-hajója ki ne lyukadjon.

Vajjon ilyenek-e vidéki lapjaink? Nincs jogunk arra, nem is lenne illő, hogy mi, kik szintén csak szerény vidéki lap eszközeivel rendelkezünk, vezérleveket szabjunk a vidéki lapok elé, itéletet mondjunk azok felett. Egyrészt azért nem hangoznak itéletünk tulszigoruan, mert bizonyára valamely közönségtől függ az, milyen lapja legyen. Ha a közönség előfizetési pénzeket szór durva papir-zsákokba, szemetes szekerekbe, csak azt kapja, a mire szüksége van. Engedjen maga felett itéleteket mondani, sőt paczkázni oly egének által, a kik nála tanulatlanabbak s jellemtelemek: és csak azt kapja a mit kereset. Ha megemészt rossz-irrott, szakértő szerkesztés helyett csak összetakolt, összecsirizelt irkafirkát, melyet a városban neveltség tárgyát képező léhűtők s gyermekök raktak papírra éh-kinjukban: csak azt és mindig csak azt kapja, miben gyönyörűségét találja.

S ki tagadhatná, hogy a vidéki lapok gyakran milyenek? Nevelés, éhen-kórás, tanulatlan fráterek kontár elmeszélései; közlönyök, melyekben a város intelligenciája soha egy sorban sem fejezi ki véleményét. Kik tele szedik begyűjtve a magán élet, a családi, sokszor könnyekkel áztatott, elsratott botrány-kronika adataival s azt feeskendik szemébe annak, a ki papiros-lepedőikért nem surzja ki a maga pár forintját, melyért máskülönb értékes irodalmi művet, irodalmi színvonalon álló, valószínűségos lapot rendelhetne magának. Más ám a jó vidéki lap.

Elég arra, hogy minden mozzanatot, a város, a vidék érdekeit megbeszélje, az erre vonatkozó nézeteket kellőleg tisztázza. Nem kell abban pletykákat sem közölni; van annyi megbeszélni való mindenütt, hogy a közéletben is nyomós szóval bíró egének tollából, a közvélemény mindig hozzá közel eső vitális érdekekben nyerjen felvilágosítást. Pletykát zuglapok tálnak fel, magas politikát a fővárosok nagy lapjai. S hogy aztán a mulattató, vagy hébe-hóba mégis közölt, ki nem kerülhető pikantéria is izléssel, szellemmel legyen fétálalva, arra nézve elég egyetlen egy törvény, melyet mi a hírlapíró valóságos tizparancsolatának tartunk: Tisztelni kell a közönséget!

Bécs között 0.82 frtot, Krakó-Bécs között 0.52 frtot és Oswiecim-Bécs között 0.43 frtot. A bécsi marhavásár ezen kedvezményezésével szemben a Galicziából és Bukovinából Pozsonyba szállított szarvasmarha a galicziai végállomásig szóló helyi tarifákat kénytelen fizetni.

A tiszánineni reform. egyházkezület június 30 kan Sárospatakon tartotta közgyűlést, melyen a főgondnok id. br. Vay Miklós betegsége miatt fia, ifj. br. Vay Miklós elnökölt. A gyűlés legnevezetesebb tárgya az 561 egyháznak a sárospataki református főiskola világi gondnokára adott szavazatának fölbontása volt; a szavazatok többsége ifjabb báró Vay Miklóra esett, ki e megtiszteltetést köszönettel elfogadván, a jelenlévő közönség s kivált a tanári kar által zajos s lelkes éljenzéssel üdvözöltetett.

Belföld. A főváros és a közoktatásügyi miniszter az iparegyesület által fentartott fővárosi ipariskolák 1884. évi költségtervezésben való fedezésére az eddig adott segélyen kívül újból 3000 frtyi államségelyt engedélyezett. — Az a radikális párt a választás alkalmával beadott összesen 1332 szavazatot, ebből Falk Miksa, a kormány-párt jelöltje 691 szavazatot, és Müllek, a függetlenségi párt jelöltje 641 szavazatot kapott. Falk tehát 50 szótöbbséggel képviselővé választott. — A közös pénzügyi miniszter 24-én reggel hagyta el, két napi tartózkodás után Banjalukát, hogy az ország fővárosába utazzék. — Tisz a Kálmán miniszterelnököt mára várják Budapestre. A miniszterelnök folyó hó 5-éig fog a fővárosban időzni s akkor több hétre geszti birtokára megy.

Alkotmány-revisió. A francia kamara ülésén 456 szavazattal 50 ellenében elfogadta az alkotmány átvizsgálásáról szóló törvényjavaslat I. cikket, mely kimondja, hogy az alkotmány átvizsgálandó. A kamara elvetette Caviguere ismert módosítványát, mely többek közt azon határozatot tartalmazza, hogy képviselő közhivatali állást nem viselhet.

A kolera. Marseilleből újabban ismét aggasztó híreket hoz a táviró a kolera pusztításáról. Egymásután igen sürűben nyilatkozik a halálos ragály és szedi áldozatait oly nagy mérvben, hogy a hatóság kénytelen volt az iskolákat bezáratni s a vidéki tanulókat sürűsen haza küldeni. Olaszországból is megdöbbentő híreket jelentenek. Két piemonti munkáson kolera tünetek fordultak elő. Az egyik néhány óra alatt bele is halt; a másik meg betegnek fekszik. A saluzói kórházban egy óreg asszony halt meg koleraiban. Szóval a jelentések mind oda mutatnak, hogy a vész terjed, terjed naponként tovább és tovább. Erélyes rendszabályok kellene, tehát határzár, dezinfekció mindenütt, de különösen a gyári telepeken, rakodó helyeken s nagyobb népességű városokban szigorú egészségügyi rendeletek, és akkor, de csak akkor menekülhetünk meg a veszedelemtől, mely nyugatról halállal fenyeget.

Tichborn póre. Inkarnátus zsvány volt ez az ember, de ügyvédei kisütöttek, hogy valami magas birajai-igen-igen távoli sógorágban áll az óriási pör egyik érdekelt félével — és Anglia Schweizhoz fordult a pörben hozandó itéletért! Nagy kerülőt tett, nem modern eljárás volt ez is — de Anglia jól tudja, hogy ha a nemzet parányi engedmenyt tesz a hatalomnak, megmutatja ennek azt a pontot, melyből egy furfangos miniszter — mint Archimedes a föld-sarkat — már kivetné tengelyéből az egész alkotmányt. A kicsiség, a formaság után következnek a lényeg. Amint azt látjuk is Tiszánál.

És a magyar alkotmány, melyről tudjuk, hogy Európának legrégebbi alkotmánya s első alapja, az a r a n y-b u l l a s az angol „Magna Charta” között alig van egy-két év különbség, épen az, a melyben megvan minden a XIX. században s ez idő szerint modernnek nevezett intézmény csirája; néha csak oly parányi az az alap, mint a később nagyobb fejleszhető szentirásbeli mustármag, de mégis meg van s a tudósok, elméletgyártók és a külföldi csinalmányok után lángoló törvényhozóknak épen nem volt szükségük arra az erőszakos faltörésre, azokra a furfangos alá aknazásokra, melyekkel megtagadtak mindent, a mi a magyar történelmen alapul s így a magyarság évezredes történelméről fejlődött.

Vessünk egy tekintetet „a rég jó táblabírák” intézményére. Független, épen nem hivatalos állású egének ölték össze s hoztak itéletet büntügyekben, pörökben s — ugyszólván mindenben a világon. Valóban nem más ez, mint a mostaniesküdttszéki rendszer egy kezdetleges formája, mely most különben egészen a kevésbé független s részben a kevésbé is magyar városi polgárságra van bízva, de akkor a nemesség, tehát az akkori egész politikai nemzet tartotta kezében. Törökveiseink egyik úcsere-tes, de szerintünk bizonyos érdekek szolgálatába szegődött akár a cziszterűség szempontjából nézzük: oktatlanul és tapintatlanul üzött czelja a magyarsodás. Mi bizony ismét nem félünk az ősidős vadjától, a midőn Kossuthal kijelentjük, hogy a régi utasítási rendszere s a megyék által küldött két-két követ (mely rendszer ismét ha nem is nagyon — de jobban hasonlít a Gambetta-fele s crutin des listes-hez, szavazási lajstromhoz) mint a mai parlamentarizmushoz, nagyobb biztosítékát képezte a magyarsodásnak. Mert hiszen a tiszta magyar érdekeket szem előtt tartó akaratot vetette latba, valahányszor kellett.

S a magyar alkotmány ellen folytatott irtó hadjárat a legbőszebb, vagy a hol kell — legfurfangosabb a megyék megdöntésében. A magyar alkotmány váraiból épányi beházlón, melyekben tartanak akadémiikus discussiók, hoztak határozatok az ebédről, melyre más hiv vendégeket s a melyben szabad egy-egy kicsit ellenkezkedni — de a várnak felvonó hidja, zászlója s győztes hadja többé nincsen.

A megyei autonomia ellen intézett legnagyobb csapás lesz a hivatalnokok kinevezése. Először csinalnak egy kis preczedent, becsempésznek egy-egy kis ártatlannak látszó törvényecskét és aztán meg van már a fehér ló, melyből kivonul a kinevezett hivatalnokok ellenszenves hada. Általános az a vélemény, hogy már a segédszolgabírói állás is luxus legtöbb helyen, az ugy sem nagyon okkupált szolgabíró mellett s ime — megkaptuk a szolgabíró mellé még az irnokot, ad vocem közigazgatási gyakorlatot! Ártatlan dolog ugy-e bár? legfeljebb luxus, új sine cura, sőt nem is rossz menedék tönkrement egének felszegelésére. Azonban jól tudja azt is, hogy a mi kormányunk korántsem olyan tapasztalatlan közigazgatási kérdésekben, hogy jóhiszeműleg szaporítaná az ugys tulterhelt gépezetet fölösleges kerekkel, könnyű megélni az egének taktikus jellegét. Mire való volt e „közigazgatási gyakorlat”? ha nem arra, hogy állandó aspiráns legyen a közigazgatási hivatalnok? Ime már is vannak kinevezett jelöltek, már előttünk a kinevezett hivatalnokok rendszerének első fellépése, preczedense. Az első lépést követi a többi s ha azok, a kiknek köteleességük vigyázni — nem vigyáznak, bekövetkezik lassankint a megyei autonomia végelgyengülése s evel az idetova ezer éves magyar alkotmány rombadólte épen akkor, midőn az általa s szerinte élt nemzet ezer éves fennállásának ünneplésére készülnünk. A jövő reakcionárius parlamenttől várhatjuk ezt is.

A szomszédból.

Lentebb közöljük a n.-várad, „Szabadság”-nak ker. és ipar-kamaránk ellen sok rágóaszt tartalmazó cikkét, hogy ez által megbeszélés tárgyát képezhesse. Látszik ez cikkéből is, hogy Nagyvárad akkor is versenyezni akar ellentünkben, mikor nincs igaza és látszik még inkább az, hogy Nagyvárad ugyancsak pontos tudomással bír arról, hogy képviselője Tisza Kálmán, a jökevdő adakozó. Siet is rajta megvenni a kortes díjat s kellene neki ha egyelőre más nem is, de a Debreczennek ígért dohánnyár és a kamara mindenestre. Nem is volna rossz!

A „Szabadság” cikke így hangzik. Az a küldöttség, mely a pénz-, és belügy-miniszterhez indult azért, hogy a dohánnyár és szivarváradnak Nagyváradon leendő felállítását kéréselje, aligha jár sikeresen, minthogy a pénzügyminiszter már szavát adta Debreczennek és ettől nagyobb kompromissió nélkül vissza nem léphet.

Azonban hogyha most dohány és szivarváradról nem lehet is szó, lehet másról, amit Nagyvárad igen igen megérdemelne.

Es ez a régi harminczad, vagy inkább vám felállítás.

Statistikailag nem tudjuk ugyan kimutatni, hogy mennyi — vámolás alá eső — idegen termény jön Nagyváradra és vidékére, de annyit biztosan mondhatunk, hogy forgalma a debreczeni kereskedelmi s iparkamara területén a nagyvárad vidékére van, erről azonban az általunk elég drága pénzen fentartott kamara kimutatásokat készíteni nem tud (?) s így nem is szokott.

A kereskedő, kinek vám alá eső árucikkje jön Nagyváradra, kénytelen a hozatali költségre ráfizetni, mert a vám alá eső áru cikkek akár a tengeren Fiume és Trieszten át, akár a Dunán Románia és Szerbia felől, akár a vasútvonalakon érkeznek, előbb a távolabb eső vámpontokat keresi fel és csak aztán jön Nagyváradra; de továbbá a vámpontokon a kereskedő a megérkezett s vám alá eső árucikkjéből annyit vált ki a vámhivataltól, amennyinek szükségét érzi s nem kénytelen a vámba fektetett nagyobb összegű pénzt elvertetni.

Ez a bevő közönségnek is előnyére szolgálna, mert a vám alá eső árucikkjeiket olcsóbban kaphatná a nagy ut kikerülése által.

Az új ipartörvényben van sok olyan, ami kívánatosá teszi, hogy Nagyvárad és vidéke felszabadítsák más vidék gyámsága alól. Mert a fellől tisztában lehetünk, hogy míg Debreczenben lesz a Nagyvárad és vidéke ipar és kereskedelmi kamarája, sem iparilag sem kereskedelmileg haladni nem fogunk.

Ime! csak vegyük ezt az állami vámot. Hogyha a debreczeni kereskedelmi s iparkamarától statistikai kimutatást kérnek a nagyvárad vám alá eső árucikkjeiről, vagy nem tud, vagy nem akar tudni ilyen adatot, s hogyha majd következni fog az iparhatóságok felállítása, amikor az ipartörvény életbe lép, ki vagyunk téve a tőlünk távol eső és érdekeinkre mi figyelmet sem fordító kamarának, mely az ő lassúságával csendes megtartásával a könnyebb mozgást igénylő kereskedelemnek és iparnak útjában áll.

Amikor tehát ez a küldöttség Budapestre megyen, tartsa figyelembe azt is, hogy a ke-

reskedelmi és iparkamara érdekében felszólalni kötelessége még az állami vám felállításának eszméjét is megpendíteni a pénzügyminiszternél.

Kérjétek és adatik, zörgessetek és megnyitjátok nektek! — mondja az irás, és mi higgyünk az irás szavainak és cselekedjünk akként, akkor nem lesz semmi kárunk a küldöttségnek működésében.

Levelék Fehérmegyéből.

I. Alcsuth József fő birtoka.

(Levél a szerkesztőhöz.)

— jul. 2.

A ki szeret ejtheti, menjen Alcsuthra ezen a helyen sokat tanulhat.

Bármely oldalról érkezik a rendezett, csinos külsejű helységbe, sok színt s illatos faszorok, jól művelt s tiszta zöld fák által környezett táblák kísérik odáig. A kedély itt önkénytelenül megkönnyül s jóleső derű kerit hatalmába.

Mindenütt rend, mindenütt csín és célszerűség. Nagy tanulmány a gazdaemberek! Az alcsuthi parkba érkezünk és a midőn, elámulva annak szépségein, bebolyongjuk minden zegezűgát — egy helyen igénytelen külsejű s valami kerteszerű munkát végző urat fogunk találni, ki, talán kopott ruhának s polgári származására valló megjelenésünk daczára, előre köszönt bennünket. Ha vele annak neje, gyermekei, ép ily előékenyen tanusítják az idegen vendég iránti figyelmüket. Ez a főherczeg és családja, kitől tanulhat a ki „urnak” nevezi magát.

Megtörtént volt a fenséges családdal, hogy épen szembe jött velök az alcsuthi parkban, ugy halljuk, épen B-tz Salamon ur és neje. — Én vagyok B-tz Salamon fejérmegyei oraság, ez pedig a nóm Ő Nagysága! — Örvendek uram, hangzik a főherczeg szerény felelete, ez itt a feleségem! Ime, tanulhat tőle a felfuvalkodott góg is — egyszerű nemességét, illedelmet. Nézd meg az üvegházat növény kincseivel, bámuld meg a kastély berendezését, a gazdasági épületeket, ló- és marhaistállókát s minden e helyen felhatalmazott fényűzési vagy hasznos dolgokat — s megtanulod ott a valódi fejedelmi izlést, itt a valódi fejedelmi bőség czélszerű rendjét.

Aztán beszélj a föld népével, mely a leereszkedő s jötekony fejedelmi családot imádja s IV. Henrik jut eszébe, a ki — ugymond — „nem nyugszik, a míg nem lát minden földmives fazekában egy tyukot” skinek egyszerű nagyszerű, nemse jelleme oly sokban emlékeztet József főherczeg alakjára! Beszélj a főherczeg családjával, ezen illedelmes, szerény s csaknem kivétel nélkül a gyar származású háznépvel s egy patriarhális ház rajzát véssed emlékedbe, a minők századok előtt léteztek hazánkban.

Nézd meg az üvegházat növény kincseivel, bámuld meg a kastély berendezését, a gazdasági épületeket, ló- és marhaistállókát s minden e helyen felhatalmazott fényűzési vagy hasznos dolgokat — s megtanulod ott a valódi fejedelmi izlést, itt a valódi fejedelmi bőség czélszerű rendjét.

Aztán beszélj a föld népével, mely a leereszkedő s jötekony fejedelmi családot imádja s IV. Henrik jut eszébe, a ki — ugymond — „nem nyugszik, a míg nem lát minden földmives fazekában egy tyukot” skinek egyszerű nagyszerű, nemse jelleme oly sokban emlékeztet József főherczeg alakjára! Beszélj a főherczeg családjával, ezen illedelmes, szerény s csaknem kivétel nélkül a gyar származású háznépvel s egy patriarhális ház rajzát véssed emlékedbe, a minők századok előtt léteztek hazánkban.

De a mit nem látsz meg magad, arról beszélj már az egész országról; leg többet arról, hogy az, a kit csak az imént üdvözöltél tisztaszível-lelekkel, uralkodó dynasztiánk egyetlen csa k i s m a g y a r tagja, ki törhetlen hazaszeretettel csüng népkönség és hazánkon. S mind e fejedelmi erények legnagyobbikáról, a főherczegi család vallásosságáról tesz tanusítást a pompás kápolna-ünnepély, melynek két év előtt volt színhelye az alcsuthi kastély.

Azzal a mélységes mély főhászzal kell elválnod Alcsuthtól, hogy bár sok, igen sok fejedelem hasonlítana ez egy fejedelmi rokonthoz, bár kivétel nélkül ilyen volna valamennyi! r. l.

Helyi hírek.

* Gr. Degenfeld Schomberg József, Hajdumegye és Debreczen sz. kir. városa főispánjának, az elhunyt P r ó n a i József helyére, belügyi államtitkárrá való kinevezését emlegetik nem csupán itt megyei, de különösen hivatalos város körökben, de a főváros jól értesült helyein is. Mindenesetre előléptetés ez s ha annak csak örvendeni tudnánk, hogy a főispán által eddig tanusított képesség, erély és lelkiismeretes pontosság ezental szélesebb és magasabb téren értékesítettnek: a hír megvalósulása mind városunkban, mind pedig megyénkben általános sajnálatot ébresztene, mert gróf Degenfeld főispánt igazságszeretete és pártatlansága igen sok tekintetben emeli a b. Majtényi, Radó, vagy Tabajdi-fele főispánok fölé. Lehet, hogy Tiszának épen ilyen főispánokra van szüksége, lehet, hogy a hírek bizonyos még be nem hegyedt sebek vérvével tápláltanak s az is meglehet, hogy e helybeli intímus lap, mint a később beteljesedő változások híreit rendesen, ezen hirt is czáforgatni fogja. Reánk, kik a főispánnal szemben is feuntartottunk független ítéletünket, ezen esetleges czáfolat — épen nem volna kedvetlen benyomással.

* Az aratás már megkezdődött városunk határában. Leszámítva a visszas időjárás által okozott károkat, a rozs, árpa jó közepeszerű termést ígér. — A munkaidő beálltával a napszám is tetemesen emelkedik. Ennek a gazdasági hírek kapcsában említjük meg, hogy a legeltetési rendszabályok a f. évre megállapítva, kinyomattak és kiosztattak. A külső legelőkre vonatkozó szabályok ugyan olyanok, mint eddig voltak.

* A lókiállítás. Hajdumegye és Debreczen város területeire engedélyezett s állami díjazással egybekötött lókiállítás és jutalomdíjosztás — mint már említett, aug. 10-én fog megtartani a nagyerdő kies térségén. A kiállításra miniszteri küldött is fog lejönni Debreczenbe.

* A m. tud. akadémia hétfői ülésén bejelentették, hogy az Edelman-fele ösztöndíjat Kerepesi Béla megyetemi és Muraköz y Kálmán orvosnövendéknek adják ki. Ez utóbbi városunk szépmenyű fia, kinek ez

éjjali sikeréhez legőszintebben szerencsét ki kívánunk.

* A vasárnapi emlékünnepély. Az iparos ifjuság egyletének elnöksége a következő meghívót bocsátotta ki: A debreczeni iparos ifjuság önképző- és betegsegélyző egylete folyó év július hó 6-án tartja tizedik évi fennállásának évfordulati ünnepélyét, melyre a t. czímzet ezennel van szerencsénk különösen is meghívni. Egyletünk mely hivatásának teljes tudatában tíz évi fennállása óta kebelbeli tegjait nemcsak becsületes munkásságra és szorgalomra igyekezett folytonosan serkenteni, hanem főleg azoknak értelmi fejlettségét és szellemi művelődését is előmozdítani törekedett — a végzet akaratából megerte azon időpontot, midőn fennállásának tizedik évfordulati napját megünneplélheti. E végből 1884. d. e. 10 órakor a városnagya nagy tanácsstermben emlékünnepélyt ugyanazon nap este pedig sorsjátékkal egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez, — melyre ismételve a legszívesebb meghívásunkat küldjük, azon reményünknek adva kifejezést, hogy t. czímzet ünnepélyünknek becses látogatásával megtisztelti szíves leend. Debreczen, 1884. június hó. A debreczeni iparos ifjuság önképző- és betegsegélyző egylete nevében: Grünvald József egyleti titkár. Serly Ede egyleti elnök.

* H. Nánáson az önkéntes tűzoltó egylet — annyi sok viszontagság után — vasárnap tartá ujjáalakuló közgyűlését; az alapszabályok módosítása után a tisztetek választása ejtetett meg. Oláh Emil elnök, Ábránovich Lajos főparancsnok, Bereucsy Gyula alparancsnokká, — Péncz László, Dr. Nagy Gábor és Lux Imre szakasparancsnokká, Bereucsy Géza, Tersánszky András segédtisztékké, Kozma Lajos szertárnokká, Doma Miklós szivattyumesterre, Pongor Gyula titkárrá, Bereucsy János ügyesszá, Dr. Nagy Lajos orvoská és S. Nagy Miklós pénztárnokká választattak meg. Továbbá megalakult a „H. Nánási vadász és agarász egylet” — mely a várostól árves útján a vadászterületet hat évre már ki is bérelte, alapszabályai megerősítés végett legközelebb fognak a belügyminiszteriumhoz felterjesztetni, s a tisztviselők megválasztani. Végül megemlítjük, miként a róm. kath. egyház hívei közt mozgalom indult meg egy cath. templom és plebánia felállításá iránt, mely czel elérhetése végett az össze jött értekezlet egy öt tagu bizottságot küldött ki Ábránovich Lajos elnöklete alatt az e tárgyban szükséges lépések megtételére.

* Nyereménytárgyak. Ma folyvást nagy közönség nézte az iparos ifjuság tíz éves jubileuma alkalmából rendezendő sorsjáték nyeremény-tárgyait, melyek a Zádor-czeg kirakataban pompáztak. A gyönyörű szép és értékes tárgyak valóban csak növelni fogják a kedvet a sorsjegyek vásárlásához, melyek különben is rendkívül olcsók, csak 20 kr.

* Muzem. Utolsó közleményem óta következő ajándékok folytak be a muz-máni gyjteményekbe. 1. H e c h t m a n n Salomon házaló zsidótól egy lovakörty, metszessel díszített vas sarkantyú. — 2 F o r g á c s Károly aranyművestől 16 db. ezüst és 2 db. réz pénz. — 3. D a d a i Lajos gym. I. oszt. tanulótl egy porcellán csiga (Strombus gigas). 4. H e i n e Alfred legzszezygári könyvelőtől egy egyenes kard, czizelirozott aczel pengével, Für Gott und Vaterland felirással, mely az ajándékozó állítása szerint a hajdan híres, s 1720 tájau felosztott kassai hentes ifjuság társulatá-

volt egyetlen fiának, a Sándor gyerekek a halála, kit Gyöngyösiön hárszárkorában rugott meg a kapitány ur lova. Csak hogy épen hazajöhött, meghalni; azóta az öreg Kozma folyton beteg, esetleg botlik a kertben, tesz-vesz amit tud, munkálkodik, de nem a régi többé. A kapitány ur lova, ez egy rugással őt is közelebb lökte sirjához, — ha az a kis lány nem lett volna, tán az öreg Kozma fölött már be is horpadt volna azóta a föld.

Ez a szegény Sándor gyerek föltétlen hitelességű tekintély volt a kis Julcsa előtt is. Amit a Sándor mondott volt, annak legalább akkora sulya volt előtte, mintha csak a pap mondotta volna a templomban. Midőn egy rendkívül derült, tiszta nyári reggelen a könnyű, napfényes legű láthatárra halványkék kupként rajzolódott a távoli Mátra csuca, a kis Julcsa örömeiben tapsolva így kiáltott felém: — Haj, Vilmácska, látom azt a nagy hegyet, amelyiken Sándor bátyám járt, mikor katoná volt. — Honnan tudod te, hogy ott járt? kérdém. — Maga mesélte el, édes szülemnek, — válaszolt Julcsa. De az a hegy ám nem olyan kicsi, mint ahogy ide látszik. Van az közelről akkora mint a mi szénapajánk. Aztán mi mindent látott a hegy tetejéről, azt mondta, ellátott egészen Pestig, de egy olyan messzi lánornézett, amelyikkel mindent lehet látni. Azt is látta, amint Pesten a gazdasszony sóprével hajította ki a kőtöstyukot meg az apró csirkéket az utcára a kis kapun. — Hát tudod te, mi az a Pest? — Perzeze. Olyan város, mint a miénk. — Hát azt már láttad-e? — Hogyne láttam volna, de régen, van annak már vagy tíz éve. Julcsa maga alig volt tíz éves. — Hisz akkor már nem is tudod, milyen? — Dehogy nem tudom, sohse fogom én azt elfelejteni, mert olyan nagyon szép volt az. Mikor édes apám a nyári vásárra ment,

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

A „szöke asszony” dalaiból.

Szerettek; ó asszony még úgy Szeretve nem volt sohasem; Bálványozás, imádat volt az, Több, nincs annak tán neve sem. Életem adtam volna érted S mit tevé? Hű szívemet Eldobtad s kétkedni tanítál, Hogy van Isten fejtök felett.

És kiért? Egy üres fejuért... Tarczája, ám az tömve volt, Hogy esküvőd alatt reátok Nem szakadt az oltár, a bolt! Attól a nagy, nagy hazugságtól Mit ott mondál, hogy szeretted... Hányadik volt kinek így szóltál S ki azt el is hívé nekéd?!

Nem is tudom elképzelni, Hogy te tudtál voln’ szeretni, Férbhezmenés — esküvődi — Szeszély volt csak, mint a többi. A színpadon gyakran játsztad — Hordva lengő ara-fátyalt — S azt vágytál te mindig látni, Valóságban hogy fog állni!

Gróf Vay Sándor.

Vilma vázlatkönyvéből. *)

Alföldi rajzok.

I.

A z é n k i s v a d m a d a r a m. A mi kis tanyánk volt a legszebb egész Csongrád megyében, olyan kis paradicsom, melyből még a kherub nem űzte ki lángkardjával az embereket.

Az utról félretérő egyenes akácfa-sétány piros csereptetejű, oszlopos urilakhoz vezetett,

*) Egy kiváló tehetségű, fiatal írónak e czím alatt megjelenendő rajzgyűjteményéből. Szerk.

melynek tornáczáról az egész pusztát láthatta a gondos gazda; tudta nélkül egy fűr se rebbenthetett föl az aranykálászok tengeréből, egy napszámosa se fekehetett félre lustálkodni, hogy észre ne vehette volna. A zöld zsuglágaterekre fehér- és rózsaszínvirágú-akácok vetettek rezgő árnyakat s nyár elején messze áradt az édes illat, melyhez a kert gyönyörű rózsái szintén jelentékeny adóval járultak. A kényelmes urilak ebédlőjéből a vadszőlővel befürtött üveg ajtón keresztül a legszebb kis kertbe léphettünk ki, melyben jászmin, — orgona — és gyalogfenyű-bokrok váltakoztak a több száz faj rózsáival, melyeknek folytatását a legkitűnőbb csemegeszőlők és gyümölcsfák képezték. Az egészet, mint egy nagy koszorú, az akácból és glediciából álló eleven sörény kerítette, jobban távolartva szürös tüskéjével a tolvajt, mint bármely szöges kerítés.

Mily boldog voltam én itt, 12—13 éves gyermekként koromban. A vakáció alatt sokszor heteket idekűnn töltötünk, a körülölelő, soha eléggé nem élvezhető szabadságban. Futkározásaink, játékaink közepette nem üldöztek oly remes alakok, mint a szigorú tanító s a sovány, szöke tanítóné, amaz „számító Szokrates”-ével, emez borgoló- és kötőtűvel. Elő, mező, rét és patak csak nekünk susogott, a madarak csak nekünk daloltak, a piros pipacs s az egészintű buzavirág csak nekünk nyílt, hogy szalmakalapjainkat tarlitsa. A mama apróságá libuskái, apró pulykái, csibéi, az én tanyai külön macskám, az öreg „Bodri” s a még öregebb „Kökény” paripa mind ősmertek bennünket s ha szegény „Kökény” beszélni tudott volna, elmondhatná, hogy tizenhat éves kora daczára is hányszor volt kénytelen koczogni a kis talyigával, melyre nagy bajjal ugyan, de négyen mégis csak fölfértünk.

A saragylára mi jutottunk ketten a kis vadmadarammal. Az öreg kertészünk, a vén Kozma kis lánya volt ez a gyermek, kit anynyira szerettem, hogy tán az egész tanyát hamarabb odaadtam volna, mint a Julcsám. Viszont bámulatának és szeretetének főtárgya én voltam, nem mondhattam volna neki olyat,

mit értem meg ne tett volna. Mindenki más iránt idegen, tartózkodó és félsékn volt, velem szemben beszédes, csacska, nyájás és elfogulatlan. Én megosztottam vele a játékaimat, a kapott uzsonnát, én láttam el kis ruhácskákkal, — a kis baba-konyhakészletben együtt főzögettünk babáink s a ciczáinknak, melyek a babáknak legszívesebb látott vendégei voltak, — viszont Julcsa egész nap képes volt elbarangolni, hogy nekem sok, sok buzavirágot szedjen s ha fúrjésként s egyéb madártojást talált, nekem hozta el. Ha a tanyára jöttem ki, már ott állott ő nagy félséken a kertkerítésnél, felszennel nézve a bekanyarodó kocsi-ra, hogy ott vagyok-e én is az érkezők között? Ha nem voltam ott, busan sompolygott el libáihoz s egész nap se lehetett látni, de ha ott voltam, kitörő örömmel futott elém s volt boldogság mindkét részről.

Julcsa gyönyörű gyermek volt, — amennyire én megítélhettem. Szénfekete haja két fonatban keríté körül gyöngéd pirtól átragyogott barna arczát s parázsként izzott és lobogott nagy fekete szemekinek vad lángja, csupán hosszú szempillái által szelidítve néha tüzeben. Öltözete mindig a legcsinosabb és legtisztább volt, habár szegényes; az öreg Kozmánéknak ha nem is telt Julcsa számára új ruhák, de arra mindig volt gondja, hogy szemefénye, egyetlen kis lánya mindig a lehető legtisztább legyen.

A kis Julcsa kissé elkésve talált a világra jönni, mikor már nem is vártak rá; Torontálban lakó idősebb nővérenek is szinte nagyocsa lányai voltak már akkor, de mint utolsó gyermek — kit mint ilyet a magyar nephumor „vakarcs”-nak szokott nevezni, — legkedvesebb volt Sára asszonynak és az öreg Kozmának. Dehogy adták volna ők ezt a „rossz leányt” Csongrádmegyéért oda, pedig elég nagy darab föld ez is! Az öreg Kozma már beteges is volt, édesanyám krúzsologatta, legfőbb gyógyszerül jó erős marhahús levest alkalmazva, ami többet is segített rajta, mint a patika összes kotyvadéka. Az öregnek azonban testi betegségénél sokkal nagyobb baja

nagyon könyörögt be engem is, aztát ott egymás mellé vagy meg szebb harangoztak a tünk; istenem, hogy, miut mikor szép volt körülöttött kisasszonyok, lehettek, de azt gyon szép ruhájuk. — Hát azt rosbán? — Hát amit lottunk édes apám vásárra. Ott nagy melyikben peccsen s ott megreggeliz s vett édes apám bábót, meg ruhá nek. Haj istenem vásár, nem is leh — Mit láttál? — Hát ber torba, ahol egy ké szépen muzsikált szépen tudott tánc benn muzsikált. édes apám föltette s nem is szabad édes anyám mindi Szegény kis könyvel, azért bá mi mindent látott — Láttam é darat, zöld tolla vörös, meg sárga mint itt a mis-m tudott, ugy mond annyit kellett fize benn aztán bá gútkölt sétáltak. ruhába öltözött s azon egy nagy annak is piros dott ám mászni,

nak feyverzetéhez tartozott. — 5. Horváth András s Pongor Lajos h-nánási lakosoktól 3 db régi pénz. — Most már a nyári nagy szünidő alatt, tehát egészen szeptemberig, nem lesz a muzeum vasárnapoként nyitva; azonban a látogatóknak, ha ebbeli szándékukról előre értesítenek, bár mikor, bármely napon szívesen kiinyitom, s az ajándékokat is elfogadom. — Debreczen, 1884. jul. 2. Kovács János tanár.

* Felsülés. X. ur egy ízben három hölgyet hívott egy helybeli vendéglőbe s tartván tőle, hogy a lakoma nagyon sokba fog kerülni, félre hívta a pinczért és a következőkönnyen fel fogható utasítást adta: „Mikor hangosan francia pezsgőt fogok kiáltani ön csak magyart, azt is az olcsóbb fajtaból hozzon.“ Az ebéd úgy folyt le, a mint megegyeztek: a „gazda“ hűségesen kiáltotta a francziát és a pinczér haladéktalanul hozta a mit parancsoltak. Végre következett a fizetés, X. urat megdöbbent, mikor a borért felszámított nagy árakat észre vette. „Nincs itt a számlában valami tévedés?“ — „Nincs, egészen pontos a számla.“ — „A borok körül talán?“ — „Három palack francia pezsgőt kívánt ön.“ A hölgyek is bizonyították, hogy X. ur nagyon is hangsúlyozta azt. A gazda hiába intgetett a pinczérrel, az mit sem akart tudni az egységségről s így az ívott rozsbórért a borsos arakat kellett megfizetni, ha csak nem akarta a hölgyek előtt gallériásgát kockáztatni.

* A kereskedő ifjak önközpő egyesülete* által m. hó 28-án saját könyvtára javára, tartott táncestély alkalmával Szabó Lajos ur 5 frtot, Geréb Fülöp ur 4 frtot, Jánossy József ur 1 frtot, Zádor Lajos ur 2 frtot, ifj. Horvát József ur 4 frtot, Szabó Kálmán ur 2 frtot, ifj. Csanak József ur 1 frtot, ifj. Veidner József ur 1 frtot, Kohn Lajos ur 1 frtot, Doszpoly János ur 2 frtot, Novák János ur 2 frtot, Iránki Elek 2 frtot kegyeskedtek felül fizetni. E nemes czélu adományokért az egyesület nevében hálás köszönetünket nyilvánítjuk. — Jánossy József elnök, ifj. Payer József pénztárnok.

* Főhivás. Felköretnek a „dal- és zeneegylet“ azon pártoló tagjai, kik a f. é. augusztus hó elején Miskolczen tartandó országos dalár-ünnepélyen részt venni óhajtanak, miszerint: többi szándékukat Bal-tig Géza egyleti pénztárnoknál (Magyar-Francia bizt. társ. irodájában) bejelenteni sziveskedjenek, kik az egyletnek nem pártoló tagjai, de az ünnepélyen részt venni óhajtanak, szintén bejelentetik magukat, ha az egyletnek pártoló tagjaivá lesznek. — Megjegyzvén, hogy az egyleti tagok leszállított vasuti jegyet és Miskolczen ingyen szállást nyerne.

* Jobb napok derültek színtársulatunkra, a mint a közönség Pozsony elhagyta. Azt írják lapunknak, hogy Esztergomban a lehető legnagyobb pártfogás mellett működik a jeles társulat, minden nap zsúfolt ház van. Pár heti időzést után a társulat Egerbe megy, onnan pedig hazajövet Nyiregyháza nyit egy hónapos szünidényt.

* Embert csonokra akadtak építkezés alkalmából a csapó-utcai Strauszház udvarán, melynek helye tudvalegileg a szomszédos épületekkel együtt régi időkben zárdá volt. Ezt az elfogadott feltevést látszik igazolni azon körülmény is, hogy a csontok között nincs gyermeki vagy női csontráz maradványa. S így e helyen a zárdá férfiai temetkezési helye lehetett.

* Halálozás. A következő gyszajléstest vették: Szomorodás szívvel tudatom szeretett édes anyám, illetőleg nagyanyám és napam öz. Kereki Keresztély szül. Somogyi Erzsébet asszonynak folyó hó 2-án, hosszas szenvedés után, életének 63 ik évében történt gyásos elhunytát. A boldogultnak földi részei a gózmalom mellett levő vénkerti lakásunkról

folyó hó 3-án, délután 3 órakor, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Péterfia-utcazi sírkertben fog örök nyugalomra téríteni. Mely végkisztességételre a boldogultnak ismerőseit tiszteltetéssel meghívjuk. Debreczen, 2884. Julius hó 2-án. K. Kerekes Gusztáv, nőm Fekete Zsuzsanna, s fiam Zoltán nevében is.

* Rajz-tanítás. Alólírott a t. cz. szülőknek ezennel szives tudomásra hozza, hogy mint a mult évben, úgy ez évben is a nagy szünidő alatt úgy leányok, mint fiúk számára f. é. július 3-tól szabadkézi rajzból hat heti tanfolyamot nyit. Jelentkezhetni Hűvelyes utca 1068. sz. a. Krisztiáni Alajos rajztanár.

A hatvanutcazi tűz. Pótólag közelebb köztöltünk, melyet a hatvan-utcazi tűzről köztöltünk, — megemlítjük, hogy a ház tulajdonosa, Lichstein ur a buzgó munkádest tanúsított tüzetlenség 20 frtot adományozott. — A ház belső épületének közöpső része különben csak részben égett le, az utcazi épületnek semmi baja nem történt.

* Zene. Ma este 6 óratól kezdve a „Bika“ előtti tere a 39 ik ezred zenekara fog játszani. — Szombaton este pedig a t. a. k. r. ó. z. zenészeivel tartatik. — Az „Európa nál“ ma este a Magyar-estevérek ját szanak.

A legjobbnak elősmert Frister és Rossmann-féle varrógépek családok és iparosok részére, melyek kis részletfizetés mellett is. Herschkovitz Henrik piac- és hatvan-utca sarkán levő varrógép raktárában kaphatók, a tisztelt közönségnek a legjobbban ajánlhatók.

Hazánk s a külföld.

— A trónörökös pár Erdélyben. Mint Becsből jelentik, a trónörökösnek határozott szándéka október havában több napi időzésre Görgey-Szt-Imrere menni, a hová őt Stefánia trónörökös né is elkíséri. Az ott ez alkalommal tartandó medvevadászatokra több magyar és osztrák főúr lesz hivatalos. — Görgeyről a trónörökös-pár két napra Nagy-Károlyba megy.

— Nagy rablások. Bokszegeiről írják, hogy D'Einouart bokszegei birtokos uradalmi lakából szombaton éjjel eddig ismeretlen tettesek a penztárat husz ezer forintnyi tartalmával együtt elrabolták. A vakmerő lopás nagy szenzációt kelt. — Auszsigból táviratozzák mai kelettel: Tegnap éjjel, Tschischkowitzban, Lobositz mellett. Krausz nevű egyének az ablakon át többen betörték és egy ládát, melyben körülbelül harmincz ezer forint volt értékpapirokban, takarékpénztári könyvekben és készpénzekben elrabolták. Krausz fölébredt, zajt ütött és üldözöbe vette a tolvajokat, de eredménytelenül. Később az üres ládát megtalálták.

— A Vilmos császár ellen tervezett merényléről az első szenzációs hírt a M. Allg. Ztg. bocsátotta világra. A nevezett lap most ismét megemlekezik ez esetről, de közlése meglehetősen komikus szímben tünteti fel a dolgot. Azon ellogatás folytán, mondja a nevezett lap, mely nemrég Emsben történt, az úgy sokkal ártatlanabbnak mutatkozik, mint minőnek a hivatalos közegok eleinte hittek. A kérdéses egyén egy koblenzi üzletben vette feyverreit. A vevő azon kijelentése, hogy Emsbe megy, felkötötte az eladó gyanuját, aki azután értesítte a koblenzi rendőrséget. Ez Emsbe fordult, jelezve a gyanus fűrdővendég megérkezését. Az eladó is Emsbe utazott,

Sok efféle csudálatos dolgot mesél nekem akkor a kis Julcsa a városról, melyet furcsa irányu képzelőtehetsége annyi széppel tudott felruházni, hogy szinte magam is szebbnek kezdettem tartani, pedig olyankor örültem legjobban, mikor hátam mögött tudtam. Amint aztán láttam, hogy e boldogság gyermek annyira szereti az egyetlenegyszer látott várost, az jutott eszembe, nem vihették-e be magammal, hogy mindig közelemben legyen kis játszóhárom; amíg én iskolában leszek, addig ő is iskolába jár, azonkívül pedig együtt játszunk mindig. Mikor ezt én az én kis eszemmel kiterveztem, annyira megörültem neki, hogy azonnal kedvem lett volna elvinni Julcsát. Odasompolyogtam édes anyámban, titokban közöltem vele tervemet s miután az teljes tetszését megnyerte, most már Julcsát és szülőit kellett rábeszelnem.

Megkérdeztem hát Julcsától, volna-e kedve a városba jönni velem? — Hogyne! válaszolt nagy örömmel, de aztán visszajönnék vasárnapra. — Nem úgy Julcsa, — válaszoltam, — hanem hosszú időre kellene eljőnnöd. Ott maradnál nálunk, te már nagy lány vagy, és se irti se olvasni nem tudsz, elviszlek az iskolába egy jó tanító urhoz, aki engem is tanított. Nagyon szép dolgokat fogsz te ott látni meg hallani, sok kis lány lesz ott, s ha jól tanulsz, mindig kijővünk ünnepekre.

A lányka elkomolyodott. — Nem lehet az, kérem szépen. — Ki őrzi akkor itt az én kis libámat, ha én elmegyek? Nem lehet az. — Ha csak az a baj, Julcsa, — válaszoltam, — azon még könnyen lehetne segíteni. De van-e magadnak is kedved bejönni? — Vilmácska is ott lesz? kérdé felénken, újra rám emelve égő szemeit. — Ott lesz, ott lakol velünk, nagyon sokat játszunk együtt; mihelyt iskolából kijöttünk, mindig együtt játszunk, — felelt.

— Jaj, akkor elmegyek, Vilmácskával elmegyek akárhová, nagyon jó lesz az, csak édes szülém elereszsen. (Folyt. köv.)

hogy a nevezett egyén utáni kutatásánál kéznél legyen. Sok keresés után végre lakásán megtalálták, amit a boldogok álmat aludta. A gyanu új táplálékot nyert, midőn az elfogott a rendőrség előtt más nevet mondott, mint az eladónál. Visszaszállították Keblenczbe, ahol azt vallotta, hogy a revolvert személyes védelem szempontjából vette, mivel nemrég Köln közelében megtámadtatott. Hogy ezen adatok alapján az elfogott ellen felségérséti pört indítsanak-e, nagyon kétséges.

— Julius első felére Delauney kapitány a következő időjárásról jósolja. A hó első felében kétféle időjárás lesz: 1. étől 6-ig közepes, 6-ka igeu viharos, 7-től 15-ig elég szép, jobb a kezdetén, mint a végén. A mult hó elején Delauney kapitány ju. 18—22-ére rossz időt jósolt s csakugyan erre az időszakra estek a nagy esőzések, melyek árvizeket idéztek elő Spanyolországban és Lengyelországban, Galiciában s hazánk némely vidékein. Delauney szerint a meteorologiai jelenségek s a ragályok kapcsolatban állanak egymással. — A légsúlymért állása szerint Közép-Európa néve ju. első felében a következő időjárás várható: 2-án elég szép, 3-án elég rossz, 4-én elég szép, 5-én türhető, 6-án rossz, 7-én igen szép, 8-án szép, 9-én igen szép, 10-én türhető, 11-én elég szép, 12-én szép, 13-án türhető, 14-én elég szép, 15-én türhető.

— Ellopott vasuti kocskik. Odesszában legközelebb egy különös tolvajlasi bűnpör kerül tárgyalásra. Az orosz delnyugati vasut igazgatósága bepanaszolta a vele szomszédos vasutársulat igazgatóságát, hogy töle néhány vasuti kocskit ellopott és ezeket saját műhelyben átalakította, hogy felismerhetők ne lehessenek. A lopást a vádlott vasutársulat egyik hivatalnokára árulta el, a ki az átalakításra felügyelt és ezen működéséért nem kapott illő „honorárium“-ot.

Muzsák.

— Az orosz színházati iskola operai osztálya a nemzeti színházban kedden este tartotta nyilvános nyilvános vizsgálatát, az Afrikai nő, Lucia, Aida, Mignon, Hugonoták, Troubadour és Figaro lakodalmi operákból vett részletek bemutatásával. Közreműködött néhány drámai növendék s nemzeti színház tag, valamint opera zenekara Erkel Gyula vezetésével. Nyolcz növendék léptettek fel, az első evesek közül. Képes Valentinát, Schlesinger Gizellát és Schneller Saroltát, — a többi szereplő: Lugosi Matild, Morgenstern Célia, Rotter Gizella, Suschny Róza és Koleit Augustza végzett növendékek. Férfi-növendék az idén egy sem volt. A föléptett szereplők közül legkiválóbb Rotter Gizella A Hugonoták operából énekel s részt vett Figaro lakodalmi I. felvonásában is. Szép hangyaggal rendelkezik Lugosi Matild is. A végzett növendékek közül Rotter az operához, Morgenstern a várszínházhoz megy.

— Alkibiades. Tragedia öt felvonásban. Irta Koroda Pál. Csak helyeselni lehet — írja a „P. N.“ — ha írónk nem enged meg magukat egészen át az irodalom terén is uralkodó realis iránynak s visszatérnek olykor-olykor a klasszikus eszményeihez, a forráshoz, melyből annyi század irodalma és művészetere merített. Ezt teszi az előttünk fekvő szomorujáték tehetséges fiatal szerzője is. Athén hős koránunk emlékeit elevenítij meg szemünk előtt. Elkísérjük költői lendület verseinek során Alkibiades dicsőségének hajnalától, a midőn így kiált fel:

Sohasem volt szebb napom!
Ma indulunk a legdicsebb csatába,
A mit görög kar vívott valaha.
Szívem legforróbb vágya teljesül,
Hogy én Athénnek meghódítottam
Sziciliát s a világot vele!

gyásos alkonyásig, a midőn karjaiban hal meg szép Finsandrája, nyil találja, lángba borul a hajó s kiadja lilkét s felszajátalga!

Tíz voltam! Tízbe megyek vissza én.
És mint tűz élek mindörökké.

A tragedia igen diszes kiállítású kötetben jelent meg Morvai és Méreinel. Ára 1 frt 50 kr. A műre közelebb bővebben visszatérünk.

Közgazdaság.

— Tudósítás. Az 1884-ik évi július 1-én megtartott debreczei hetivásárról:

1 méter-mázsa Buza	9.60	9.30	9.00
1 " " ketszeres	8.30	8.00	7.70
1 " " rozs	7.60	7.50	7.40
1 " " árpa	7.40	7.30	7.20
1 " " zab	7.20	7.10	7.00
1 " " tegeeri	7.20	7.10	7.00
1 " " köles	7.80	7.70	7.60
1 zsák burgonya			1.60
1 m.-mázsa szalonna	50.00	48.50	47.00
1 " " háj	52.00	51.00	50.00

Apró-cseprő.

— A zsidó öröksége. Dömsödvidéki néprege. Mikor a szent föld senkie sem volt, négy nemzet is szerette volna egyszerre megszerezni, még pedig: a török, a német, a magyar és a zsidó. Mind a négyen elmentek a teremtőhöz és kérték, adná nekik a szent földet. — Jól van, — mond a teremtő, — most épen nincs gazdája, oda adhatom akármelyiknek; hanem azért mégis azé lesz a szent föld, ki holnap reggel legkorábban jó hozzám. Legéberebb volt a török, még alig pitymallott, mikor a teremtőnél megjelent. — Jól van szógám — szól a teremtő, — tied a szentföld. Alig távozott a török, jön a német. — Eljöttem, uram teremtőm a szentföldért. — Késő, elnyerte már a török.

— Szép dolog, — mond a német. — Az le yen a tied — moudá a teremtő. Azóta hozott létre és alkot még most is annyi szép dolgot a német. A német eltávozottál jön a magyar s kéri a szent földet a teremtőtől. — Elkéstél, az már a töröké. — Szép dolog! — mond a magyar. — Az már a németé. — Nagy dolog! jegyzi meg a magyar. — Az legyen a tied. Azóta mivel a magyar annyi nagy dolgot és fáradság nagy dologban a mai napig. Utolsónak jött a zsidó. — Az én őseimé volt valaha a szent föld, méltán megillet engem, add nekem oh teremtő.

— Már késő, elnyerte a török!
— Szép dolog!
— Az már a németé.
— Nagy dolog!
— Az meg a magyaré.
— Nem történehetett meg család nélkül!
— Az legyen a tied!
És azóta csal, huz és von a zsidó.

Közi:
Batizfalvi István tanár.

— Nem kell dér...
Nem kell dér az ősi lombok,
Mégis egyre sárgul:
Dér nekül is, fagy nekül is
Lesohajt az ágrul.

Nem kell bu az agott főnek,
Mégis egyre ösül:
Bu nekül is, gond nekül is
Nyugalomra készül.

Hátha dér-fagy, bu-gond érte,
Osze is már késő:
Hogy perleje sorsa ellen
A szegény lomb és fől!

Arany János.

— Odette: Ha rossz nő voltam, de nem voltam rossz anya!
Gróf: Én e kettőt nem választom külön...

Sardon.

De hát, Istenem! miért nem csinálnak az okos emberek olyan országos ügyet, hogy azt minden egygyű emberek, még a szegény parasztok is megértsek? Hiszen ha azt sem sajnálják velünk, kicsiny népekkel, megértetni, hogy a menyországért bizony szenvedni kell, hát azt csak megértethetnek, hogy a földi menyországért is mi okból kell szenvednünk?
(Jókai Mór: „Rab Ráby.“ II. r.)

SZERKESZTŐI POSTA.

„Közönlötek.“ Egység híján az egyes részek s ha még olyan szépek is, a vers csak olyan, mint az eltört tükör. Első tehát az alapeszmé, vagy a mi a lyrai költészetben együtt jár az eszmével — az alapérzés. Ebből fakadnak a részletező és megvilágító gondolatok, mint az ágak a fa törzséből, vagy mint a sugarak a napból. Virággal, színekkel aztán a képzelet ékesíti föl. — Második a tiszta forma és helyes mérték. Ez adja meg a szívből szóló költeszetnek a szívhez szóló zeneiséget. Végre — a helyesírás. Utóljára hagyam ezt, mert — mint ez is mutatja, — lehet a szívből keltészet helyesírás nélkül: de már arra, hogy kellőképen ki is fejezzük, a mit a szívtök érez, mulhatatlannul szükségesnek van a helyesírás ismeretere. Mert szorosán véve, helyesen írni, annyit tesz, mint alaposan ismerni az anyagot, a miből, és a szerzámot, a mivel dolgozunk A nép fia vagy — leánya, az más; ennek a lelkeben úgy szólván, magától terem a dal; a hogy tudja, ugy adja, rendezen jól is adja, de számot nem bír adni róla. Mig az igazi költő, a kinek a költeszet megismerésére „tanult mestersége“, minden szávról tudja, miért kell annak így lenni, és nem mákép. Szólok pedig ezáltal azért olyan hosszasan ezekről a dolgokról, mivel még mindig sokan vannak nálunk — és pedig, mint mindig látjuk, férfiak, nők egyaránt, a kik azt hiszik, hogy a költeszet affle: „tudok, de nem próbáltam meg“; holott ha megvan is az Isten adománya, a hozzá való tehetség, ez még csak a nyers kő, a melyben benne van a nemes érc, a mit még ki kell fejteni és megolvasztani, hogy a nemes érc a maga drága tisztaságában napvilágra kerüljön és a költői tehetségnek a tanulás az olvasás köhője. Gr. Vay S. urak. Budapest. — Vereset, tárczát, kedélyes levelet köszönjük. A viszontlátásig!

Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE.
Kiadó KUTASI IMRE.

Orvosi tekintélyek által
vese, húgydara, kövszény és hólyag bán
talmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál rendelve.

Salvator

— égvényes vasmentes savanyúvíz —
szénsavóús, lithium tartalmu forrás
Borral használva igen kellemes üdítő
italt szolgáltat.

Kapható ásványvíz-kereskedésekben s legtöbb
gyógyszertárban

Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.
Raktárak Budapesten Ióráktár EDESKÜTY L.
urnál. Debreczenben: Csanak József, Geréb Fülöp,
Richl J. Z. uraknál.

